ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

_____Հայոց լեզվի և գրականություն_____
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Բաբուռյան Հ. Ռ. /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № ___8___

«_23_» ___հունվար___ 2024 թ.

ՀԼԳ/բ-055 «ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՎԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱ-1» ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011301.00.6- Ընդհանուր մանկավարժություն
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011301.01.6- Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Հայոց լեզվի և գրականության
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ հեռակա
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ՝ 4-րդ կուրս, 8-րդ կիսամյակ

Դասախոս(ներ) ՝ Անուշ Եդոյան

էլ. հասցե/ներ՝ anush.yedoyan@mail.ru

Վանաձոր 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8. Դասավանդման մեթոդներ
9. Ուսումնառության մեթոդները
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
    12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
    12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
    12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14. Գնահատում
    14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
    14.2. Հարցաշար
    14.3. Գնահատման չափանիշներ
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1].

Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկայի դասընթացու կարևորվում է ընդհանուր մանկավարժության բնագավառում տարրական դասարանների ուսուցիչների, որպես մասնագետների պատրաստման գործընթաց, ներառված է ***011301.01.6- Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա*** կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

«Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա» առարկայի ուսումնասիրությունը նախատեսված է «Հասարակական գիտությունների» ֆակուլտետի դպրոցական բաժնի ուսանողների համար, այն կոչված է ապագա դասվարներին զինելու տեսական և մեթոդական գիտելիքներով, մայրենի լեզվի տարրական դասագործընթացը անհրաժեշտ գիտական հիմքերի վրա դնելու համար:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

Դասընթացի նպատակն է «Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա» առարկայի իմացության շնորհիվ ուսանողների գիտելիքների ձեռքբերումը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացի բովանդակության մասին, տարրական ուսուցման ժամանակակից տեսության հիմնական դրույթների յուրացումը: Խնդիր է դրվում ավանդական և ժամանակակից փոխներգործուն մեթոդների յուրացման ճանապարհով գործնական կարողություններ ձևավորել ապագա դասվարների շրջանում:

2.1.

- Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկայի զարգացման օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին:
- «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» մասնագիտության կրթական չափանիշների հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ:
- «Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա» դասընթացի սահմաններում համեմատության և վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից:
- Դասընթացի գործնական պարապմունքներիին և ինքնուրույն աշխատանքներ իրականացնելիս վերլուծելու կարողությունների ձևավորում տարբեր իրավիճակներում:

- 1. «Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա» առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կազմված է բակալավրի հիմնական կրթական հենքով կազմված ուսումնական պլանի պահանջների, առարկայի բաղադրիչների հիման վրա և

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

նպատակաուղղված է բակալավրական կրթության կազմակերպման, դասավանդման որակի բարձրացմանը:

2. Առարկայական փաթեթը կարգավորում է «Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա» առարկայի ուսումնամեթոդական նյութերով ապահովման, պարբերաբար թարմացման, գիտաճյուղի նոր մոտեցումների ոգուն համապատասխանեցման գործընթացը, նպաստում է ուսանողի անհատական և ինքնուրույն աշխատանքի արդյունավետության բարելավմանը, ուսանողի ուսումնամեթոդական պատրաստվածության մակարդակի բարձրացմանը: Դասընթացն ընդգրկում է ՀԼԴՄ-ի ճյուղային զարգացման բոլոր բաժինները՝ գրաճանաչության, ընթերցանության, քերականության, խոսքի զարգացման մեթոդիկաները: Ուսանողները լսարանային գործնական աշխատանքների ժամանակ ինքնուրույն անհատական առաջադրանքների, գիտահետազոտական աշխատանքների շնորհիվ հաղորդակցվում են մեթոդամանկավարժական գրականության և մանկավարժական պրակտիկ աշխատանքի նորույթներին:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են՝

- Սովորեցնել «Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա» առարկայի տեսական հիմքերը:
- Բացատրել տարրական դասարաններում մայրենի լեզվի ուսուցման օրինաչափությունները:
- Սովորեցնել ուսանողներին վերլուծել մայրենի լեզվի դասավանդման առանձնահատկությունները տարրական դասարանների ՄԼԴՄ դասընթացի համատեքստում:
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները՝ գործնականում նրան առաջադրելով իրավիճակային խնդիրներ լուծելու պայմաններ:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել հետազոտություններ մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկայից և կատարել եզրահանգումներ ըստ ուսումնասիրության արդյունքների:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները:

«Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիայի» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքներն ընդհանուր մանկավարժությունից, տարիքային հոգեբանությունից, լեզվաբանությունից, գրականագիտությունից, ինչպես նաև ուսուցման ավանդական և ժամանակակից մեթոդների կիրառման հմտությունների առկայությունը կրտսեր դասարանների մայրենի լեզվի ուսուցման գործընթացում:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունքները

«Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա» առարկայի դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

- իմանա տարրական դասարաններում մայրենի լեզվի դասավանդման տեսական հիմունքները,
- իմանա ՄԼԴՄ-ի ուսումնասիրման մեթոդական հիմքները
- կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետի մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկայի հետազոտության մեթոդներին,
- կարողանա տարրական դասարաններում մայրենիի ուսուցման չափանիշների վերաբերյալ ունենալ հստակ դիրքորոշում,
- վերլուծի սովորողների տարիքային առանձնահատկություններով պայմանավորված կրտսեր դպրոցականի ուսումնառության արդյունավետության բարձրացման հնարավորությունները,
- կարողանա տարրական դասարանների մայրենի լեզվի ուսուցման շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

<u>Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ</u>

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

<u>ԳԿ1</u> վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
<u>ԳԿ4</u> մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
<u>ԳԿ9</u> խնդիրների լուծում,
<u>ԳԿ10</u> որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

<u>ՀԳԿ1</u> գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
<u>ՀԳԿ2</u> հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
<u>ՀԳԿ3</u> սովորելու ունակություն,
<u>ՀԳԿ8</u> ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

<u>Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)</u>

<u>ԱԿ2</u> հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
<u>ԱԿ4</u> ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
<u>ԱԿ6</u> կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,
<u>ԱԿ11</u> տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,
<u>ԱԿ14</u> տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

***5.* Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի**

պահանջների[2].

«Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել հանրակրթական դպրոցի տարրական դասարանների դասվարի մասնագիտական գործունեության ընթացքում, որպես մանկավարժական աշխատող դպրոցում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և մանկավարժության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	**6 կրեդիտ/180ժամ**

,

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ
Դասախոսություն	12
Գործնական աշխատանք	20
Սեմինար պարապմունք	-
Լաբորատոր աշխատանք	-
Ինքնուրույն աշխատանք	148
Ընդամենը	180
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	Հանրագումարային քննություն

7. <u>Ուսումնական աշխատանքների տեսակները[3]</u> .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է

[2] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

[3] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[4]՝
  - <u>Ռեֆերատ</u> – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
  - <u>Գործարար խաղեր</u> – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
  - <u>Էսսե</u> – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
  - <u>Կլոր սեղան</u> – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
  - <u>Նախագծերի մեթոդ</u> – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
  - <u>Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում</u> – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
  - <u>Աշխատանքային տետր</u> – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
  - <u>Զեկույց</u> – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են՝** հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր

[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են՝** մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[5].

հ/հ	(հեռակա ուսուցման բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	**Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկան որպես գիտություն, մեթոդիկայի գիտական հիմունքները: Մայրենի լեզվի տարրական դասընթացի բաժինները և դրանց բովանդակությունը, խնդիրներն ու նպատակները**: Առարկայական չափորոշիչ, ծրագրեր, դասագրքեր, մեթոդիկա:Գրաճանաչության ուսուցման մեթոդները և դրանց դասակարգման սկզբունքները:Գրաճանաչության ուսուցման մեթոդները հայ դպրոցում: **Գրաճանաչության ուսուցման ժամանակակից մեթոդները**:Դպրոց ընդունվող երեխայի տարիքային առանձնահատկությունները և դրանց հաշվառումը գրաճանաչության շրջանում:	2		4		24
2.	**Գրաճանաչության ուսուցման նախաայբբենական շրջանի կրթադաստիարակչական խնդիրները , գործընթացին ներկայացվող մանկավարժական պահանջները**:Գրաճանաչության նախաայբբենական շրջանում իրականացվող աշխատանքի բովանդակությունը:Կարդալու և գրելու նախնական կարողությունների ձևավորման գործընթացի առանձնահատկությունները:	2		2		24
3.	**Գրաճանաչության ուսուցման այբբենական շրջան**: Հնչյուն- տառի ուսուցման մեթոդական շղթան:Կարդալու ուսուցումը գրաճանաչության ուսուցման շրջանում: **Գրելու ուսուցումը գրաճանաչության այբբենական շրջանում:** Մատները գրելուն նախապատրաստող վարժություններ:Կրտսեր դպրոցականի աշխարհաճանաչողական	2		4		24

	գիտելիքների և դաստիարակչական աշխատանքների իրականացումը:Գրաճանաչության շրջանում երաշխավորվող խաղերը:**Գրաճանաչության հետայբբենական շրջան:Բացատրական ընթերցանության մեթոդով նախապատրաստում, կարդալու և գրելու ունակության զարգացում:** Շարժուն խաղեր: Գրաճանաչության ուսուցման դասի տիպերը:Այբբենարանը որպես դասագիրք: Ձննական պարագաները և դրանց օգտագործումը:					
4.	**Ընթերցանության մեթոդիկայի խնդիրներն ու նպատակները:Բացատրական ընթերցանության մեթոդի հիմնական բաղադրամասերը**: Զրույց, տեսակները, դրանց կիրառումը գործնականում: Բնագրի ընթերցում: **Կարդալու հոգեբանական հիմունքները: Կարդալու կրթադաստիարակրական նշանակությունը**:Կարդալու որակական հատկանիշները:Կարդալու ձևերը և մեթոդները տարրական դասարաններում:Ընթերցանության բնագրերի բովանդակային կողմի վերլուծություն:	2		2		26
5.	**Բառային աշխատանք, աշխատանք բնագրի վրա**:Բնագրի վերրտադրում: Պատմելու տեսակները և դրանց ուսուցման մեթոդիկան :Ամփոփում: **Գեղարվեստական ստեղծագործությունների ուսուցման մեթոդական առանձնահատկությունները**: Պատմվածքի, հեքիաթի, ոտանավորի, առակի ուսուցումը:	2		4		26
6.	**Գործնական բնույթի հոդվածների ուսուցման առանձնահատկությունները**:Բնագիտական, պատմական, աշխարհագրական գիտահանրամատչելի նյութերի դասավանդման առանձնահատկությունները: Արտադասարանային ընթերցանություն: Առածների, ասացվածքների, շուտասելուկների դասավանդումը: Հանելուկների պատասխանները գուշակելու և հանելուկ հյուսելու կարողության մշակման մեթոդիկան: **Ընթերցանության դասի տիպերը**: Ընթերցանության դասի հետ կապված գործնական աշխատանքները՝ էքսկուրսիա, իրազննական դաս, դիտում և այլն:**Ընթերցանության դասի կառուցվածքը:Օրվա դասի պլան-կոնսպեկտ**:Մայրենի լեզվի դասագրքերի կառուցվածքը, կառուցման սկզբունքները:	2		4		24

ԸՆԴԱՄԵՆԸ	12		20		148

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Ա.Տեր-Գրիգորյան, Հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկա	1980
2.	Ա.Տեր-Գրիգորյան ,Գրաճանաչության մեթոդիկա	1968
3.	Ա.Տեր-Գրիգորյան ,Ընթերցանության մեթոդիկա	1977
4.	Մ.Ավագյան, «Պատկերազարդ քերականություն»	2006
5.	Ա. Տեր- Գրիգորյան, Կարդալու և գրելու սկզբնական կարողությունների ձևավորումը	1980
6.	Ջ. Գյուլամիրյան, Մայրենի լեզվի մեթոդիկա	2018
7	Ջ. Գյուլամաիրյան, Կարդալու կարողությունների և խոսքի զարգացումը տարրական դասարաններում	1988
8.	Ջ. Գյուլամիրյան, Խոսքի զարգացում, Երևան, 2004:	2004
9.	Ջ. Գյուլամիրյան,«Զանգակ» այբբենարան	2006
10.	Ա. Մանուկյան, Խոսքի զարգացման մեթոդիկա	1976
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Ա.Տեր-Գրիգորյան, Աշխատանք այբբենարանով	1979
2.	Ջ. Գյուլամիրյան,«Զանգակ» այբբենարանի ուղեցույց	2003
3	Առարկայական չափորոշիչ,Տարրական դասարանների մայրենի լեզվի ծրագրեր	2006
4.	Վ. Սարգսյան, Դպրոցական դասագրքեր, Մայրենի1, Մայրենի 2, Մայրենի3, Մայրենի 4,	2018
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	https://youtu.be/BrC1GAE-U24	2018
2.	https://youtu.be/yEV4xKh4cHw	2014
3.	https://youtu.be/W3XiR32gLwM	2020
4.	https://youtu.be/BIz-mI-dBdk	2020
5	https://youtu.be/DBHeSNTL4zo	2020

6.	https://youtu.be/y8BwZ4wHciU	2020
7.	https://youtu.be/yPZI7nKMz48	2020
8.	https://youtu.be/_WYry5wuAC4	2013
9	https://youtu.be/zQQljGAsCRk	2013
10.	https://artsakhlib.am › 2020/08/11	2020
11.	https://zangakbookstore.am	2021

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

Հ/Հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[6]
1.	**Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկան որպես գիտություն,մեթոդիկայի գիտական հիմունքները**	1. Մայրենի լեզվի մեթոդիկայի ուսումնասիրության առարկան և խնդիրները,կապը այլ գիտությունների հետ:	2	ՊԳ 1, 2,3,5
2.	**Մայրենի լեզվի տարրական դասընթացի բաժինները և դրանց բովանդակությունը, խնդիրներն ու նպատակները:**	Մայրենի լեզվի մեթոդիկայի բաժինները: Տարրական դասարաններում շրջանառվող փաստաթղթերը		ՊԳ 1, 2,3,5
3.	**Գրաճանաչության ուսուցման մեթոդները և դրանց դասակարգման սկզբունքները:**	1.Գրաճանաչության մեթոդների դասակարգման սկզբունքները: 2.գրաճանաչ.դասակարգման Քեռի և Աֆանասևի մոտեցումները:		ՊԳ 1, 2,3,5
4.	**Գրաճանաչության ուսուցման ժամանակակից մեթոդները:**	1.Վերլուծական- համադրական հնչույթավանկային և հնչույթաբառային մեթոդները:		ՊԳ 1, 2,3, 5
5.	**Գրաճանաչության ուսուցման**	1. Նախապրբենական շրջանի կազմակերպական և	2	ՊԳ 1, 2,5

[6] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	նախաայբբենական շրջանի կրթադաստիարակչական խնդիրները , գործընթացին ներկայացվող մանկավարժական պահանջները	ուսումնական խնդիրները: 2. Կարդալու և գրելու նախնական կարողությունների զարգացման ուղղությամբ տարվող աշխանքներ:		ԼԳ 1,2:
6.	**Գրաճանաչության ուսուցման այբբենական շրջան**:	Գրաճանաչության ուսուցման փուլերը:		ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 1,2:
7.	**Գրելու ուսուցումը գրաճանաչության այբբենական շրջանում:**	1. Գրելու ուսուցում: 2.Կրտսեր դպրոցականի տառուսուցման գործընթացը:		ՊԳ 1,2, 3,56,7: ԼԳ 1,2:
8.	**Գրաճանաչության հետայբբենական շրջան**	1. Կարդալու ուղղությամբ տարվող աշխատանք: 2. Գրելու ուղղությամբ տարվող աշխատանք: 3. Լեզվական գիտելիքների ամրապնդում: 4. Խոսքի զարգացման աշխատանքներ:	2	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 1,2:
9.	**Գրաճանաչության ուսուցման դասի տիպերը:**	1. Ձայնավորի և նրա տառի ուս. դաս: 2. Բաղաձայնի և նրա տառի ուս. դաս:3 3.Երկհնչյունի ուսուցման դաս: 4.Խոսքի զարգացման դաս:		ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 1,2:
10.	**Ընթերցանության մեթոդիկայի խնդիրներն ու նպատակները:Բացատրական ընթերցանության մեթոդի հիմնական բաղադրամասերը**:	1.Ընթերցանության դասի կրթադաստիարակչական խնդիրները: 2.Բացատրական ընթերցանության մեթոդի հիմնական բաղադրամասերը: 3. Ձրույց, տեսակները:	2	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 3,4:
11.	**Բնագրի ընթերցում**: **Կարդալու հոգեբանական հիմունքները:**	1.Կրտսեր դպրոցական աշխարհաճանաչողական գիտելիքների և դաստիարակչական		ՊԳ 1,2, 5,6

	Կարդալու կրթադաստիարակրական նշանակությունը:	աշխատանքների իրականուցումը:		ԼԳ 3,4:
12.	**Կարդալու ձևերը և մեթոդները տարրական դասարաններում**	1 Կարդալու փուլերն ըստ հոգեբանների. 2. Կարդալու գործընթացում հանդիպող դժվարությունների հաղթահարման ուղիները 3 Կարդալու տեսակները:		ՊԳ 1,2, 5,6,7 ԼԳ 3,4:
13.	**Բառային աշխատանք**	1. Անծանոթ բառերի բացատրման եղանակները : 2. Հոմանիշների և հականիշներիուսուցման նշանակությունը խոսքի հարստացման գործում: 3.Սովորած բառերի ակտիվացում:		ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 3,4:
14.	**Բնագրի վերբտադրում,ամփոփում:**	1.Բնագիրը պատմելու ուղղությամբ ուսուցչի անելիքները: 2. Բնագիրը պատմելու ձևերն ու տեսակները	2	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 3,4:
15.	**Գեղարվեստական ստեղծագործությունների ուսուցման մեթոդական առանձնահատկությունները**	1. Նյութի ուսուցման ներգործության և հուզական կողմի ապահովում: 2. Առանձին նյութերի ուսուցման մեթոդական բնորոշումները:		ՊԳ 1,2,3, 5,6 ԼԳ 3,4:
16.	**Գործնական բնույթի հոդվածների ուսուցման առանձնահատկությունները**::	1.Բնագիտական նյութերի ուսուցումը: 2.Աշխարհագրական նյութերի ուսուցումը: 3.Պատմական նյութերի ուսուցումը:		ՊԳ 1,2,3, 5 ԼԳ 3,4:
17.	**Արտադասարանական ընթերցանություն**	1.Արտադասարանային աշխատանքների տեսակները: 2.Արտադասարանային պարապմունքների պլանավորումն ու անցկացումը:	2	ՊԳ 1,2, 3,5 ԼԳ 3,4:
18.	**Ընթերցանության դասի տիպերը**	1.Գեղ. ստ. ուսուցման դաս:		ՊԳ 1,2, 3,5

		2.Գործնական բնույթի նյութերի ուսուցման դաս: 3.Իրազննական դաս:		ԼԳ 3,4:
19.	**Ընթերցանության դասի կառուցվածքը**	1. Հին նյութի հարցում: 2.Նոր նյութի հաղորդում		ՊԳ 1,2, 3,5 ԼԳ 3,4:
20.	**Մայրենի լեզվի դասագրքերի կառուցվածքը, կառուցման սկզբունքները:**	1. Մայրենիի գործող դասագրքերի վերլուծություն 2. Կառուցվածքային առանձնահատկությունների վերհանում:		ՊԳ 1,2, 3,5 ԼԳ 3,4:

12.2. Գործնական աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	***Թեմա***	**Ուսումնասիրվող հարցեր**	***Ժամաքանակ***	**Ստուգման ձևը**	**Գրականություն**[7]
1.	Մայրենի լեզվի մեթոդիկայի պատմական զարգացման փուլերը	ՄԼԴՄ-ի՝ որպես մանկավարժական գիտության վերաբերյալ իմացության ապահովում:	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5
2.	Առարկայական չափորոշիչ, ծրագրեր, դասագրքեր, մեթոդիկա:Գրաճանաչության ուսուցման մեթոդները և դրանց դասակարգման սկզբունքները:Գրաճանաչության ուսուցման մեթոդները հայ դպրոցում: Դպրոց ընդունվող երեխայի տարիքային առանձնահատկությունները և դրանց հաշվառումը գրաճանաչության շրջանում:	1.Մայրենի լեզվի առարկայական չափորոշչի բաժինները: 2.Առարկայական ծրագրի պահանջները տարրական դասարաններում	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 1,2,3:

[7] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

3.	Գրաճանաչության ուսուցման մեթոդները հայ դպրոցում:	Պատմական մեթոդների առանձին տարրերի վերլուծությունը ժամանակակից այբբենարաններում	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5
4.	Դպրոց ընդունվող երեխայի տարիքային առանձնահատկությունները և դրանց հաշվառումը գրաճանաչության շրջանում:	6 տարեկան երեխայի՝կազմաբնախոսական,հոգեբանական, սոցիալ- անձնային նկարագիրը	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5
5.	Գրաճանաչության նախաայբբենական շրջանում իրականացվող աշխատանքի բովանդակությունը:	Կարդալու և գրելու նախնական կարողությունների ձևավորման գործընթացի առանձնահատկությունները:	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5
6.	Հնչյուն- տառի ուսուցման մեթոդական շղթան:Կարդալու ուսուցումը գրաճանաչության ուսուցման շրջանում:	Հնչյունավանկային վերլուծություններ իրականացնելու մեթոդական աշխատանքներ: Առանձին հնչյունների և նրանց տառերի ուսուցման մեթոդաբանությունը:	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 1,2:
7.	Մատները գրելուն նախապատրաստող վարժություններ:Կրտսեր դպրոցականի աշխարհաճանաչողական գիտելիքների և դաստիարակչական աշխատանքների իրականացումը:	Գրաճանաչության այբբենական շրջանում գրելու ուսուցման ուղղությամբ տարվող աշխատանքների քննություն: Գրաճանաչության այբբենական շրջանում երաշխավորված խաղերի քննություն:	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 1,2:
8	Բացատրական ընթերցանության մեթոդով նախապատրաստում, կարդալու և գրելու ունակության զարգացում: Շարժուն խաղեր:	1. Կարդալու ուղղությամբ տարվող աշխատանք: 2. Գրելու ուղղությամբ տարվող աշխատանք: 3. Լեզվական գիտելիքների ամրապնդում 4. Խոսքի զարգացման աշխատանքներ:	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 1,2:
9.	Այբբենարանը որպես դասագիրք: Զննական	Էլեկտրոնային պաշարների օգտագործումը	1	Բանավոր	ՊԳ 1,2, 5

	պարագաները և դրանց օգտագործումը:	ուսուցման ընթացքում: Զննական պարագաների պատրաստում, կիրառում:		հարցում, խմբային քննարկում	ԼԳ 1,2:
10.	Զրույց, տեսակները, դրանց կիրառումը գործնականում	1.Զրույցի տեսակներն ըստ դասի նպատակադրման 2.Զրույցի տեսակներն ըստ դասի անցկացման փուլերի	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 1,2,3,4:
11.	Կարդալու որակական հատկանիշները:	1.Անսխալ կամ ճիշտ կարդալ 2.Վարժ կամ սահուն կարդալ 3.Հասկանալով կամ գիտակցաբար կարդալ 4. Արտահայտիչ կարդալ 5. Արագ կարդալ	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ ,3,4:
12.	Ընթերցանության բնագրերի բովանդակային կողմի վերլուծություն:	1.Բնագիրը պատմելու ուղղությամբ ուսուցչի անելիքները: 2. Բնագիրը պատմելու ձևերն ու տեսակները	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ ,3,4:
13.	Աշխատանք բնագրի վրա	Պատմելու գործընթացում հանդիպող դժվարությունների հաղթահարման ուղիները	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 3,4:
14.	Պատմելու տեսակները և դրանց ուսուցման մեթոդիկան:	1.Մանրամասն, համառոտ, ընտրովի, շարունակելով, ստեղծագործաբար և հորինելով պատմելու մեթոդիկան	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 1,2:
15.	Պատմվածքի, հեքիաթի, ոտանավորի, առակի ուսուցումը:Գրականագիտական տարրական գիտելիքների ուսուցումը:	1.Գրական տարբեր ժանրերեին պատկանող գեղարվեստական ստեղծագործությունների ուսուցման առանձնահատկությունները	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 1,2:

16.	Բնագիտական, պատմական, աշխարհագրական գիտահանրամատչելի նյութերի դասավանդման առանձնահատկությունները	1.Բնագիտական նյութերի ուսուցումը: 2.Աշխարհագրական նյութերի ուսուցումը: 3.Պատմական նյութերի ուսուցումը:	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 3,4:
17.	Առածների, ասացվածքների, շուտասելուկների դասավանդումը**:** Հանելուկների պատասխանները գուշակելու և հանելուկ հյուսելու կարողության մշակման մեթոդիկան:	1.Արտադասարանային աշխատանքների տեսակները: 2.Արտադասարանային պարապմունքների պլանավորումն ու անցկացումը:	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 3,4:
18.	Ընթերցանության դասի հետ կապված գործնական աշխատանքները՝ էքսկուրսիա, իրազննական դաս, դիտում և այլն:	1.Ընթերցանության դասի հետ կապված գործնական աշխատանքների իրականացման մեթոդիկան, էքսկուրսիա, իրազննական դաս, դիտում:	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 3,4
19.	Օրվա դասի պլան-կոնսպեկտ:	Ուսուցման տարբեր եղանակներով անցկացվող դասերի պլանավորում	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 3,4:
20.	Դասագրքի կառուցվածքը, կառուցման սկզբունքները:	Տարրական դասարաններում գործող դասագրքերի վերլուծություն	1	Բանավոր հարցում, խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2, 5 ԼԳ 3,4:

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[8]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[9]
1.	Մայրենի լեզվի մեթոդիկայի պատմական զարգացման փուլերը	Նախախորհրդային և հետխորհրդային շրջանի մայրենի լեզվի մեթոդիկան	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	**Ձեկույց**	ՊԳ 1,2
2.	Գրաճանաչության ուսուցման մեթոդները հայ դպրոցում:	Ղ.Աղայանի գրաճանաչության ուսուցման մեթոդը	Հարցի նախապատրաստման մոդել	Կիսամյակի ավարտ	Խմբային քննարկում	ՊԳ 1,2
3.	Դպրոց ընդունվող երեխայի տարիքային առանձնահատկությունները և դրանց հաշվառումը գրաճանաչության շրջանում:	6 տարեկան աշակերտի նկարագրի իմացության կարևորությունը	Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն	Կիսամյակի ավարտ	Ընթացիկ ստուգում	ՊԳ 1,2
4.	Տարբեր մեթոդներով կազմված այբբենարանների առանձնահատկությունների վերլուծություն		Նախագծերի մեթոդ	Կիսամյակի ավարտ	Ընթացիկ ստուգում	ՊԳ 1,2
5.	Գրաճանաչության շրջանում խոսքի զարգացման և բառապաշարի զարգացման	Նկարի շուրջ հյուսվող պատնություն Բառապաշարի հարստացման այլ միջոցներ	Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն	Կիսամյակի ավարտ	Ընթացիկ ստուգում	ՊԳ 1,2

[8] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

6.	Գրաճանաչության շրջանում կարդալու և գրելու ուղղությամբ տարվող աշխատանքներ	Կարդալու և գրելու ալգորիթմի ձևավորումը գրաճանաչության շրջանում	Գործարար խաղ	Կիսամյակի ավարտ	Ընթացիկ ստուգում	ՊԳ 1,2
7.	Տարրական դասարաններում մայրենիի դասի խնդիրները և նպատակները	Ընթերցանության բնագրերին կից հարցեր և առաջադրանքներ բաժնի վերլուծություն	Հարցի նախապատրաստման մոդել	Կիսամյակի ավարտ	Ընթացիկ ստուգում	ՊԳ 1,2
8.	Բնագրերի ուսուցում բացատրական ընթերցանության մեթոդով	Պատմվածքի, բանաստեղծության, առակի և հեքիաթի ուսուցման վերաբերյալ առաջադրանքներ	Գործարար խաղեր	Կիսամյակի ավարտ	Ընթացիկ ստուգում	ՊԳ 1,2
9.	Կարդալու կրթադաստիարակչական նշանակությունը, կարդալու որոկական հատկանիշները	Դերերով ընթերցանության նախապատրաստող աշխատանքները	Աշխատանքային տետր	Կիսամյակի ավարտ	Ընթացիկ ստուգում	ՊԳ 1,2
10.	Գեղարվեստական ստեղծագործությունների ուսուցման առանձնահատկությունները	Կարդալու, պատմելու, խոսքի զարգացման աշխատանքները ընթերցանության բնագրերի վրա	Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն	Կիսամյակի ավարտ	Ընթացիկ ստուգում	ՊԳ 1,2
11.	Արտադասարանական ընթերցանություն	Առածների, ասացվածքների և հանելուկների ծուրջ տարվող աշխատանքների մեթոդիկան	Աշխատանքային տետր	Կիսամյակի ավարտ	Ընթացիկ ստուգում	ՊԳ 1,2
12	Ընթերցանության դասի հետ կապված գործնական աշխատանքները		Հարցի նախապատրաստման մոդել	Կիսամյակի ավարտ	Ընթացիկ ստուգում	ՊԳ 1,2

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[10]

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Համակարգչային դասասենյակ,
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	ֆլիպչարտի թուղթ, ֆլիպչարտի գրատախտակ, մարկերներ, կպչուն թղթեր
Սարքեր, սարքավորումներ	1 համակարգիչ, 1 պրոյեկտոր կամ էլ. գրատախտակ
Համակարգչային ծրագրեր	**Microsoft Word, PowerPoint,**
Այլ	Ձեռնարկություն ապահովող տարատեսակ առարկաներ

[10] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[11]:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ամփոփիչ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ավարտին (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է հանրագումարային քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

---

[11]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկայի առարկան, բովանդակությունը և խնդիրները:
2. Հայոց լեզվի մեթոդիկայի հիմնական բաժինները:
3. Գրաճանաչության մեթոդների դասակարգման սկզբունքները:
4. Գրաճանաչության ժամանակակից մեթոդների հիմնական առանձնահատկությունները:
5. Դպրոց ընդունվող երեխայի տարիքային առանձնահատկությունները:
6. Գրաճանաչության ուսուցման նախապատրաստական շրջան:
7. Գրաճանաչության ուսուցման այբբենական շրջան:
8. Հետայբբենական շրջան
9. Հնչյունի և տառի ուսուցում:
10. Կարդալու և գրելու ուսուցում:
11. Գործող այբբենարանների կառուցվածքը, բովանդակությունը:
12. Ընթերցանության մեթոդիկան, խնդիրները:
13. Կարդալու ուսուցման խնդիրները և նպատակները:
14. Կարդալու որակական հատկանիշները:
15. Կարդալու ձևերը. դրանց ուսուցման մեթոդները:
16. Բացատրական ընթերցանության մեթոդը:
17. Տարբեր բնույթի նյութերի դասավանդման մեթոդական առանձնահատկությունները:
18. Նյութերի մեթոդական մշակման սկզբունքները:
19. Առակի ուսուցումը:
20. Պատմվածքի և հեքիաթի ուսուցում:
21. Ընթերցանության դասերի տիպերը, կառուցվածքը:
22. Մայրենի լեզվի ընթերցարաններին առաջադրվող պահանջները, դրանց ստեղծման սկզբունքները:
23. Քերականության մեթոդիկան, խնդիրները, նպատակները:
24. Քերականության ուսուցման եղանակներն ու մեթոդները տարրական դասարաններում:
25. Լեզվական վարժությունների համակարգը:
26. Գոյականի ուսուցում:
27. Բայի ուսուցում:
28. Թվականի ուսուցումը տարրական դասարաններում:
29. Խոսքի տեսակները՝ ներքին և արտաքին, դրանց փոխադարձ կապը, օգտագործումը ուսուցման ընթացքում:
30. Բանավոր խոսք. բանավոր խոսքի հիմնական բաղադրիչները:
31. Բանավոր խոսքի ուսուցման միջոցներն ու ձևերը:

32. Կապակցվող խոսքին ներկայացվող պահանջները և խոսքային վարժությունների կազմակերպման մեթոդական առանձնահատկությունները:
33. Գրավոր խոսքի ուսուցումը:
34. Գրավոր աշխատանքի տեսակները, դրանց միջև եղած կապերը և տրամաբանական անցումը:
35. Արտագրություն, տեսակները:
36. Թելադրություն, տեսակները:
37. Փոխադրությունների ուսուցման մեթոդիկա:
38. Շարադրությունների տեսակները, դրանց ուսուցման մեթոդիկան:
39. Գրավոր աշխատանքների կազմակերպումը, անցկացումը, ստուգումը:
40. Սխալների վերլուծության և ուղղման ձևերը:
41. Հայոց լեզվի ուղղագրության ուսուցման մեթոդները տարրական դասարաններում:
42. Կետադրության ուսուցումը, ձևերն ու մեթոդները տարրական դասարաններում:
43. Կետադրության ուսուցման կապը քերականության և ընթերցանության դասերի հետ:
44. Վայելչագրության ուսուցումը տարրական դասարաններում:
45. Վայելչագրության ուսուցման մեթոդները:
46. Հայերեն տառերի կազմությունն ու խմբավորումը:
47. Արտադասարանային և արտադպրոցական աշխատանքը:
48. Մեթոդմիավորման աշխատանքները դպրոցում:
49. Դպրոցում տարվող մեթոդական աշխատանքը:
50. Դասալսումներ, բաց կամ օրինակելի դասը որպես առաջավոր փորձի ուսումնասիրում:

14.4. Գնահատման չափանիշները[12].

- Տեսական գիտելիքները՝ սեմինարներին և խմբային քննարկումների ժամանակ դրսևորած ակտիվությամբ:
- Գործնական աշխատանքը՝ չորս հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
- Ինքնուրույն աշխատանքները՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:

[12] Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ **011301.00.6- Ընդհանուր մանկավարժություն**

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ **011301.01.6- Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա**

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2024

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՀԼԳ/բ-055 «ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՎԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱ-1»**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	32	Դասախոսություն	12
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	20
	Ինքնուրույն	148		
	Ընդամենը	180		
Ստուգման ձևը	Հանրագումարային քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է «Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա» առարկայի իմացության շնորհիվ ուսանողների գիտելիքների ձեռքբերումը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացի բովանդակության մասին, տարրական ուսուցման ժամանակակից տեսության հիմնական դրույթների յուրացումը: Խնդիր է դրվում ավանդական և ժամանակակից փոխներգործուն մեթոդների յուրացման ճանապարհով գործնական կարողություններ ձևավորել ապագա դասվարների շրջանում:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք՝* • *կիմանա տարրական դասարաններում մայրենի լեզվի դասավանդման տեսական հիմունքները* • *կիմանա ՄԼԴՄ-ի ուսումնասիրման մեթոդական հիմքերը* *Հմտություն՝* • *կկարողան ձեռքբերված տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում*			

	• *կտիրապետի մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկայի հետազոտության մեթոդներին* *Կարողունակություն* • *կկարողանա տարրական դասարաններում մայրենիի ուսուցման չափանիշների վերաբերյալ ունենալ դիրքորոշում* • *կկարողանա տարրական դասարանների մայրենիի դասընթացի սահմաններում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ*
Դասընթացի բովանդակությունը	*Թեմա 1՝* Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա որպես ուսումնական առարկա, նրա կրթադաստիարակչական նշանակությունը:Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկան որպես գիտություն, նրա առարկան և խնդիրները տարրական դասարաններում:Մայրենի լեզվի մեթոդիկայի գիտական հիմունքները: Մեթոդիկայի կապը ընդհանուր դիտակտիկայի հետ:Մեթոդիկայի կապը հոգեբանության, մանկավարժության,լեզվաբանության, գրականության և գրականագիտության հետ: *Թեմա 2՝* Մայրենի լեզվի մեթոդիկայի հիմնական բաժինները:Մայրենի լեզվի մեթոդիկայի զարգացման հեռանկարները:Ծրագիրը, դասագիրքը և մեթոդիկան որպես ուսումնական աշխատանքի գիտական կազմակերպման հիմնական փաստաթղթեր: *Թեմա 3՝* Գրաճանաչության մեթոդների դասակարգման սկզբունքները:Գրաճանաչության մեթոդները հայ դպրոցում: Այդ մեթոդների դրական կողմերի օգտագործումը ժամանակակից մեթոդիկայում:Երեխայի կազմաբնախոսական առանձնահատկությունները և դրանց հաշվառումը գրաճանաչության շրջանում:Երեխայի հոգեբանական առանձնահատկությունները և դրանց հաշվառումը գրաճանաչության շրջանում: *Թեմա4՝* Երեխայի սոցիալ-անձնային առանձնահատկությունները և դրանց հաշվառումը գրաճանաչության շրջանում:Դպրոց ընդունվող երեխայի ուսումնական գործունեության պատրաստականության մակարդակին ներկայացվող պահանջները: *Թեմա 5՝* Գրաճանաչության ժամանակակից մեթոդների հիմնական առանձնահատկությունները: *Թեմա 6* Գրաճանաչության ուսուցման նախապատրաստական շրջանի կրթադաստիարակչական հիմնական խնդիրները: Կարդալու և գրելու նախնական կարողությունների

	ձևավորման գործընթացի առանձնահատկությունները: *Թեմա 7՝* Գրաճանաչության ուսուցման նախաայբբենական շրջանում հնչյունային լսողության և գրաֆիկական տեսողության զարգացումը, լեզվական նախագիտելիքների ուսուցում: *Թեմա 8՝* Գրաճանաչության այբբենական շրջանի հիմնական խնդիրները: Հայերենի հնչյունների դասդասումը և և ուսուցման հաջորդականությունը: Հնչյունի և տառի ուսուցումը (ձայնավոր հնչյունի և նրա տառի, բաղաձայն հնչյունի և նրա տառի, երկտառ հնչյունների և դրանց տառերի, երկհնչյուն տառերի ուսուցում):Կարդալու ուսուցումը գրաճանաչության այբբենական շրջանում: *Թեմա 9՝* Գրելու ուսուցումը գրաճանաչության այբբենական շրջանում:Վայելչագրության ուսուցումը գրաճանաչության շրջանում:Լեզվական և ուղղագրական նախագիտելիքների ուսուցումը գրաճանաչության շրջանում:Զննական պարագաների օգտագործումը գրաճանաչության ուսուցման մեջ: *Թեմա 10՝* Ետայբբենական շրջանում ձեռք բերած լեզվական կարողությունների ու հմտությունների ամրապնդում և կատարելագործում (կարդալու, գրելու և խոսքի հետագա զարգացում): *Թեմա 11՝* Գրաճանաչության ուսուցման շրջանում գործադրվող դասերի տիպերը:Այբբենարանի կառուցվածքը, բովանդակությունը, օգտագործումը: *Թեմա 12՝* Ընթերցանության մեթոդիկայի խնդիրներն ու նպատակը:Կարդալու կրթադաստիարակչական նշանակությունը: Բացատրական ընթերցանության մեթոդի հիմնական բաղադրամասերը:Զրույց, տեսակները: *Թեմա 13՝* Բնագրի ընթերցում:Կարդալու ձևերը և դրանց ուսուցման մեթոդները:Կարդալու որակական հատկանիշները:Կարդալու ուսուցման հիմունքները: Կարդալու տարրական կարողությունների ձևավորումը: *Թեմա 14՝*Բառային աշխատանք:Աշխատանք բնագրի վրա: *Թեմա 15՝* Վերարտադրում:Պատմելու տեսակները և դրանց ուսուցման մեթոդիկան:Ամփոփում: *Թեմա 16՝*Գեղարվեստական ստեղծագործությունների դասավանդման առանձնահատկությունները:Պատմվածքի դասավանդումը:Բանաստեղծության

	դասավանդումը:Հեքիաթի դասավանդումը:Առակի դասավանդումը: *Թեմա 17՝* Գործնական բնույթի հոդվածների ուսուցման առանձնահատկությունները: Բնագիտական, աշխարհագրական, պատմական բնույթի հոդվածներ: *Թեմա 18՝*Արտադասարանային աշխատանքներ: Ընթերցանության դասի հետ կապված գործնական աշխատանքները՝ էքսկուրսիա, իրազննական դաս, դիտում և այլն: *Թեմա 19՝* Առածների ասացվածքների, շուտասելուկների դասավանդումը:Հանելուկների պատասխանները գուշակելու և հյուսելու կարողության մեթոդիկան: *Թեմա 20՝* Ընթերցանության դասի տիպերը: Ընթերցանության դասի կառուցվածքը: Մայրենի լեզվի ընթերցարաններին առաջադրվող պահանջները, դրանց կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ընթերցարանների ստեղծման սկզբունքները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	• Տեսական գիտելիքները՝ սեմինարներին և խմբային քննարկումների ժամանակ դրսևորած ակտիվությամբ: • Գործնական աշխատանքը՝ չորս հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ: • Ինքնուրույն աշխատանքները՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. *Ա. Տեր-Գրիգորյան, Հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկա, Երևան, 1980:* 2. *Ա. Տեր-Գրիգորյան, Կարդալու և գրելու սկզբնական կարողությունների ձևավորումը, Երևան, 1980:* 3. *Ջ. Գյուլամիրյան, Հայոց լեզվի տարրական ուսուցման մեթոդիկա, Երևան, 2006:* 4. *Ջ. Գյուլամիրյան, Կարդալու կարողությունների և խոսքի զարգացումը տարրական դասարաններում, Երևան, 1988:* 5. *Ջ. Գյուլամիրյան, Խոսքի զարգացում, Երևան, 2004:* 6. *Ա. Մանուկյան, Խոսքի զարգացման մեթոդիկա, Երևան 1976:* Լրացուցիչ՝ 1. Աստվածատրյան Մ. և ուրիշներ, Ինտեգրացված թեմատիկ միավորներ, Ձեռնարկ տարրական դպրոցի

ուսուցիչների պատրաստման և վերապատրաստման համար, Երևան, 2003:

2. Բալայան Ա., Դիդակտիկական խաղերը մայրենի լեզվի ուսուցման գործընթացում, <<Նախաշավիղ>> 1-2001:

3. Բալայան Ա., Կրտսեր դպրոցականների բանավոր խոսքի զարգացման առանձնահատկությունները մայրենիի դասերին, Գիտական կոնֆերանսի հոդվածների ժողովածու, Երևան, 2000:

4. Բալայան Ա., Գրաճանաչության իրականացումը համագործակցային ուսումնական պարապմունքների միջոցով, ԱրՊՀ գիտական տեղեկագիր N 1(10) հավելված, Ստեփանակերտ, 2005:

5. Գյուլամիրյան Ջ., <<Զանգակ>>, այբբենարանի և <<Ես սովորում եմ գրել>> աշխատանքային տետրերի մեթոդական ուղեցույց, Երևան, 2003:

6. Եդոյան Ա., Ղ.Աղայանի ներդրումը գրաճանաչության հնչյունային մեթոդի մշակման գործում, Գիտաժողովի նյութեր, Վանաձոր, 2010:

7. Եդոյան Ա., Որոնողական-հետազոտական գործունեության ծավալումը որպես կրտսեր դպրոցականի խոսքի և մտածողության զարգացման միջոց, Գիտական հոդվածների ժողովածու, Վանաձոր, 2011:

8. Եդոյան Ա., Նախագծերի մեթոդով ուսուցումը որպես կրտսեր դպրոցականի հետազոտական կարողությունների զարգացման միջոց, Մխիթար Գոշ, գիտամեթոդական հանդես, Վանաձոր, 2013:

9. Խարազյան Ռ., Աշակերտների բառապաշարի հարստացումը տարրական դասարաններում, Ասողիկ, Երևան, 2003: